

УЧЕТ
РОЗНИЧНОЙ И ОПТОВОЙ
РЕАЛИЗАЦИИ ТОВАРА

Лектор: доц. Хищенко С.В.

План лекции

- Характеристика товарооборота как экономического показателя.
- Виды товарооборота.
- Учет розничной реализации.
- Учет оптовой реализации.
- Учет прочего расхода товаров.

Рекомендуемая литература:

Основная:

- Основи економіки та системи обліку у фармації під заг. ред. проф. А.С.Немченко.
- Основы экономики и системы учета в фармации под. ред проф. А.С. Немченко
- Фармацевтична енциклопедія

Дополнительная:

- Бухгалтерский учет, Н.Н.Грабова, В.Н.Добровский

Торговля или реализация?

Аптека является учреждением здравоохранения и выполняет не только торговую, но и социальную и информационную функции.

Поэтому в фармации мы используем более емкий термин «реализация», который учитывает специфику работы фармацевтических предприятий.

Основным направлением выбытия (расхода) товара является

торговля

Оптовая торговля

Розничная торговля

Приказ

*Государственного комитета Украины по вопросам регуляторной политики и предпринимательства
и Государственной инспекции по контролю качества ЛС МЗ Украины*

- ▣ **Приказ Министерства здравоохранения Украины N 723 от 31.10.2011 г.** «Об утверждении лицензионных условий осуществления хозяйственной деятельности по производству ЛС, оптовой, розничной торговли лекарственными средствами»

- Оптовая торговля ЛС – это деятельность по приобретению ЛС у производителей или других СХД, которые имеют соответствующую лицензию, хранению и продаже ЛС из аптечных складов (баз) другим субъектам опт. или розн. торговли ЛС, которые получили на это соответствующие лицензии, и непосредственно ЛПУ и производителям ЛС.
- Розничная торговля ЛС - это деятельность по приобретению, хранению и продаже ЛС через аптеки и ее структурные подразделения (в том числе ЛС, изготовленных в условиях аптеки) непосредственно гражданам для личного употребления, а так же ЛПУ (кроме аптечных учреждений), а так же предприятиям, учреждениям и организациям без права их дальнейшей перепродажи.

Товарооборот – объем товара, реализованный за определенный период, выраженный в денежном эквиваленте.

▣ **РОЗНИЧНЫЙ ТО** –
объем товара
реализованный за
наличный расчет
(через кассу)
непосредственно
населению

▣ **ОПТОВЫЙ ТО** –
объем товара
реализованный за
безналичный
расчет (ЛПУ, дет.
садам и др.
организациям)

Процесс реализации

Экономический показатель «**товарооборот**» - деятельность аптеки и ее структурных подразделений по реализации фармацевтических товаров

Измеряется: в **денежном** выражении

Розничный товарооборот – выручка от продажи непосредственно населению потребительских товаров.

Определяется в ценах фактической реализации на момент отпуска товаров покупателю (независимо от времени уплаты денег).

Оптовый товарооборот включает стоимость товаров, оплаченных непосредственно из бюджета (ЛПУ, организации соц. обеспечения) или за собственные средства предприятий (заводы, АТП и др.)

Внимание!

И розничная и оптовая
реализация товара из аптек
осуществляется в
РОЗНИЧНЫХ ценах,
т.е. в ценах реализации.

Общий товароборот

Розничный товароборот

Оптовый товароборот

Рецептурный отпуск ЛС

Безрецептурный отпуск ЛС

Продажа ЛС и товара аптечного ассортимента в мелкорозничной сети

Отпуск ЛС по льготным амбулаторным рецептам

50%
оплачивается
больным
наличными

50%
оплачивается
непосредственно
из бюджета

Отпуск лекарств аптечного производства

Отпуск ГЛС заводского производства и товаров аптечного ассортимента ЛПУ, организациям, предприятиям

Отпуск ЛС по массе («ангро»), н-р, спирт этиловый и др. ЛПУ, организациям, предприятиям

Бесплатный отпуск ЛС по амбулаторным рецептам

Структура РОЗНИЧНОГО ТОВАРООБОРОТА

- Рецептурный отпуск
  - ГЛФ
  - ВАЗ (в т.ч. тариф)
  - Экстемпоральная рецептура (в т.ч. тариф)
- Безрецептурный отпуск
- Мелкорозничная сеть

Учет розничного товарооборота

- Рецепт
- Квитанция на заказанное лекарство
- Журнал учета рецептуры
  - ✓ ГЛФ (расчетным методом, кол-во за кажд. день)
  - ✓ Экстемпоральная рецептура, в т.ч. ВАЗ
- Регистрация розничных оборотов
- Товарный отчет (*расходная часть*)
- Отчет о финансово-хозяйственной деятельности

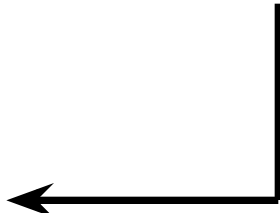
Оптовый ТО: реализация товара другим субъектам хозяйствования

Для того, чтобы иметь возможность оптом (партиями) реализовать товар оптовому звену (ф. фирмы, склады, ф. заводы), другим аптекам и учреждениям **аптечное предприятие** должно иметь лицензию на оптовую реализацию лекарственных средств.

Структура ОПТОВОГО ТОВАРООБОРОТА

- Реализация товара ЛПУ, дет. садам и др. организациям
  - ГЛФ (рецептурные и безрецептурные)
  - Мелкосерийное производство (в т. ч. тариф)
  - Экстемпоральная рецептура (в т. ч. тариф)
  - ИМН
  - Отпуск ангро

- Товарооборот по бесплатным (100%) и льготным (50%) рецептам

Учет оптового товарооборота

- Требование-накладная
  - Реестр требований-накладных →
  - Журнал учета оптового отпуска
  - Товарный отчет (*расх. часть*)
  - Отчет о финансово-хозяйственной деятельности
- Счет
  - Обратная ведомость по лицевым счетам покупателей
-

Код

Управління (об'єднання) _____
 Аптека № _____
 Відділ _____

ВИМОГА № _____

НАКЛАДНА № _____

від « ____ » _____ 200 ____ р.

від « ____ » _____ 200 ____ р.

Кому _____

Через кого _____

Підстава відпуску _____

Доручення № _____ від _____

Номенклатурний №	Найменування товару	Од. вим. (код)	Кількість		За роздрібн. цінами		За оптовими цінами	
			затреб.	відпуш.	ціна	сума	ціна	сума
000850	Прозерин 0,005% ін. розчин 1 мл № 10, амп.	уп.	10	5	1,96		1,40	
000731	Платифіліну гідротартрат 0,2% ін. розчин 1 мл №10, амп.	уп.	25	10	2,36		1,69	
000781	Строфантин К ін. розчин 0,025% 1 мл амп. № 10	уп.	15	15	4,20		3,36	
000730	Атропіну сульфат 1 % ін. розчин 5 мл	фл.	50	25	0,77		0,55	
	Разом:	X						

Сума реалізації _____

(прописом)

ЗАТРЕБУВАВ _____

Відпустив _____

Керівник _____

Отримав _____

Гол. бухгалтер _____

Зав. аптекою _____

М.П. (дата)

Структура ТО по группам товара:

- ▣ **Медикаменты (по группам)**
- ▣ **Медикаменты в массе**
- ▣ **Перевязочные материалы**
- ▣ **Средства ухода за больными**
- ▣ **Косметические средства**
- ▣ **Минеральная вода**
- ▣ **БАДы**

Товарний звіт

№	Зміст	№	Сума				Накладення на товари	
			Товар		Допом. мат.	Тара		ЛРС
			Роздр. варт.	Опт. варт.				
	Залишок на							
	Прихід							
1	Квит. ЛРС					65,00		
2	Переведення ЛРС в товар		48,00	32,50			15,50	
3	Передача на склад		39,00	32,50			6,50	
	ВСЬОГО:							
РАСХОД								
2	Переведення ЛРС в товар					32,50		
3	Передача на склад					32,50		
	Всього расход							
	Залишок на							

**Відображення основних господарських операцій з роздрібною
реалізацією
фармацевтичних товарів населенню у бухгалтерських рахунках**

№ п/п	Зміст операції	Рахунки, №№, назви	
		Дебет	Кредит
1	Відображення продажу фармацевтичних товарів	301 „Каса в національній валюті”	702 „Дохід від реалізації товарів”
2	Відображення податкового зобов’язання по ПДВ на товари аптечного асортименту, які оподатковуються	702 „Дохід від реалізації товарів”	641 „Розрахунки за податками” (субрахунок „Розрахунки за ПДВ”)
3	Відображення суми торгової націнки з реалізованих фармацевтичних товарів (метод „сторно”)	282 „Товари в торгівлі”	285 „Торгова націнка”
4	Відображення собівартості реалізованих фармацевтичних товарів	902 „Собівартість реалізованих товарів”	282 „Товари в торгівлі”
5	Відображення безоплатно переданих фармацевтичних товарів за роздрібними цінами	949 „Інші витрати операційної діяльності”	282 „Товари в торгівлі”
6	Відображення нереалізованих торгових накладень безоплатно переданих фармацевтичних товарів	285 „Торгова націнка”	282 „Товари в торгівлі”
7	Відображення віднесення собівартості реалізованих товарів на підсумковий рахунок	791 „Результат основної діяльності”	902 „Собівартість реалізованих товарів”
8	Закриття рахунку 702 „Дохід від реалізації товарів”	702 „Дохід від реалізації товарів”	791 „Результат основної діяльності”

Відображення основних господарських операцій з реалізації фармацевтичних товарів лікувально-профілактичним та іншим установам

Зміст операції	Рахунки, №№, назви	
	Дебет	Кредит
Перша подія – відпуск товарів		
Відображення доходу від реалізації товарів у момент відпуску	361 „Розрахунки з вітчизняними покупцями”	702 „Дохід від реалізації товарів”
Відображення ПДВ на товари аптечного асортименту, які оподатковуються ПДВ	702 „Дохід від реалізації товарів”	641 „Розрахунки за податками” (субрахунок „Розрахунки за ПДВ”)
Закриття рахунку 702 „Дохід від реалізації товарів”	702 „Дохід від реалізації товарів”	791 „Результат основної діяльності”
Відображення суми торгової націнки відпущеного товару	285 „Торгова націнка”	282 „Товари в торгівлі”
Відображення собівартості відпущених товарів	902 „Собівартість реалізованих товарів”	282 „Товари в торгівлі”
Відображення віднесення собівартості відпущених товарів на підсумковий результат	791 „Результат основної діяльності”	902 „Собівартість реалізованих товарів”
Відображення отримання оплати за відпущений товар	311 „Поточні рахунки в національній валюті”	361 „Розрахунки з вітчизняними покупцями”

Відображення основних господарських операцій з реалізації фармацевтичних товарів лікувально-профілактичним та іншим установам

Зміст операції	Рахунки, №№, назви	
	Дебет	Кредит
<i>Перша подія – оплата товарів</i>		
Відображення надходження попередньої оплати за товар	311 „Поточні рахунки в національній валюті”	681 „Розрахунки за авансами одержаними”
Відображення реалізації фармацевтичних товарів	361 „Розрахунки з вітчизняними покупцями”	702 „Дохід від реалізації товарів”
Відображення суми торгової націнки звітненого товару	285 „Торгова націнка”	282 „Товари у торгівлі”
Відображення собівартості відпущених товарів	902 „Собівартість реалізованих товарів”	282 „Товари у торгівлі”
Відображення віднесення на фінансовий результат: • доходу • витрат (собівартості реалізованих товарів)	702 „Дохід від реалізації товарів” 791 „Результат основної діяльності”	791 „Результат основної діяльності” 902 „Собівартість реалізованих товарів”
Відображення зарахування заборгованості	681 „Розрахунки за авансами	361 „Розрахунки з

Хозяйственные операции, уменьшающие товарный запас в аптеках

Виды документального выбытия товаров:

- на оказание первой доврачебной помощи (по справке)
- на хозяйственные нужды (по справке)
- на проведение экспертизы ЛС и др. товаров (по акту)
- при недостаче за счет списания естественной убыли (расчет естественной убыли)
- при потерях от списания (по акту)
- при уценке ЛС и ИМН (по справке)
- при истечении срока годности медикаментов (по акту)
- при возврате товара поставщикам (по накладной)

Условия осуществления оптовой и розничной реализации

Субъекты реализации	Разрешительные документы	Предмет торговли
<p><u>Розничной</u> аптека и ее структурные подразделения</p>	<p>→ лицензия на право розничной торговли ЛС</p>	<ul style="list-style-type: none"> □ ЛС и ИМН □ дез. средства □ предметы личной гигиены
<p><u>Оптовой</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - заводы производители - оптовые фирмы - аптечные склады (базы) 	<p>→ лицензия на право оптовой торговли ЛС</p> <ul style="list-style-type: none"> □ свидетельство о гос. регистрации ЛС □ санитарно-гигиеническое заключение □ сертификаты качества 	<ul style="list-style-type: none"> □ минеральные воды □ спец. пищевые продукты (БАДы, детское питание и др.) □ лечебные косметические средства □ репелленты

Схема торговли и товарооборота аптеки

Оптовая торговля ЛС – это деятельность по **приобретению, хранению и продаже ЛС** из аптечных складов (баз) другим субъектам оптовой или розничной торговли ЛС, и непосредственно ЛПУ и производителям ЛС.

- Розничная торговля ЛС - это деятельность по **приобретению, хранению и продаже ГЛС** через аптеки (апт. пункты, киоски) непосредственно населению, учреждениям здравоохранения (кроме аптек), а также предприятиям, учреждениям и организациям без права их дальнейшей перепродажи.

Покупатели

- население
- учреждения здравоохранения
- предприятия, учреждения

Без права дальнейшей перепродажи

Покупатели

- аптечные склады (базы)
- оптовые фирмы
- заводы-производители ЛС
- аптеки
- ЛПУ (без права дальнейшей перепродажи)

С правом дальнейшей перепродажи

Товарооборот аптеки

Оптовый Т/О
(за безнал. расчет)

Розничный Т/О
(за наличн. расчет)